

Steenuil in de lift

Steenuil in de Lift is er voor iedereen. Vooral voor hen die met de bescherming van het 'kleinste uiltje in ons land' bezig zijn. Mensen bij wie een steenuil woont, nestkastbezitters en uilenwerkgroepen ontvangen iedere maand deze nieuwsbrief. Voor aan- of afmeldingen mail naar steenuilindelifth@home.nl

Nieuwe
rubriek!

WIE?Vraag?Antwoord

Fijne kerstdagen en een
Steengoed 2011.

Nieuws en informatie over de steenuil in Brabant

6de Jaargang nr.70 December 2010

Werkgroep IVN Maas en Niers

De strenge winter met veel sneeuw zorgde ervoor dat muizen niet bereikbaar waren onder de sneeuw. De steenuil is hier minder gevoelig voor dan de kerkuil. Ze hebben een gevarieerder voedselpakket en gaan op sneeuwvrije plekken jagen bij schuurtjes, kapschuren, in erfbeplantingen en rond boerderijen. Toch hebben we ook een daling gezien van het aantal uitgevlogen jongen in 2008.

Deze daling zette in 2009 door over heel Limburg, het aantal broedgevallen ging van 171 naar 148. In tegenstelling tot dit gegeven bleek het aantal succesvolle broedgevallen in ons werkgebied zelfs gestegen van 22 naar 33 en het aantal uitgevlogen jongen naar een nieuw record van 96 jongen! De winter van 2008/2009 was dus voor de steenuilen in ons werkgebied niet echt een probleem. We waren dit jaar heel benieuwd of ze de afgelopen winter ook zo goed waren doorgekomen.

Door de lange winter waren de uilen wel een aantal weken later dan normaal.

De eerste controles van de kasten waren zeer bemoedigend. Nu alle resultaten van ons werkgebied verzameld zijn kunnen we weer een balans opmaken! En alleen maar constateren dat het heel goed gaat met de steenuil in ons gebied. Zie hieronder het prachtige resultaat van het seizoen 2010.

Steenuil broedgegevens

Aantal uitgevlogen jongen	119	Andere broedgevallen	
	27	Spreeuw	
Aantal broedgevallen	41	Koolmees	5
Broedsels succesvol	33	Duif	1
Broedsels mislukt	7	Zwarte Roodstaart	1
Broedsel onbekend	1	Wespennest	1

Het aantal succesvolle broedsels is gelijk gebleven nl. 33. De legfels zijn echter groter geweest en er zijn meer jongen grootgebracht. 119 uitgevlogen jongen, een nieuwe mijlpaal is gehaald. In totaal zijn er 41 broedgevallen geweest in onze nestkasten binnen ons werkgebied.

Hoe kunnen we dit succes nu verklaren?

Ten eerste blijkt hieruit dat ons werkgebied nog steeds een heel goede biotoop is voor steenuilen en dat het alleen ontbreekt aan broedgelegenheid. Die broedgelegenheid creëren wij doormiddel van de 150 nestkasten die we inmiddels hebben geplaatst. Maar het zou heel mooi zijn als in de toekomst er weer meer natuurlijke broedgelegenheid komt in de vorm van knotwilgen en oude fruitbomen. Een tweede aspect van ons succes zit hem waarschijnlijk in de opzet en organisatie van onze werkgroep. Toen we in 2004 hieraan begonnen dacht ik dit krijgen we nooit voor elkaar in ons hele gebied. Maar met alleen denken, praten en beren op de weg zien verander je niets. Dus gewoon de handen uit de mouwen en aan de gang.

Als ik nu kijk hebben we ons gebied verdeeld in 5 secties waarin 9 mensen actief zijn met steenuilen. Hierdoor hebben we het werk kunnen spreiden en verdelen. En blijkt dat wat bijna niet mogelijk leek in 2004 we in een aantal jaren al hebben bereikt!

En dit wil ik graag meegeven aan werkgroepen en andere vrijwilligers. Vrijwilligers kunnen wel een verschil maken! Als we toen gedacht hadden dat lukt ons nooit en er niet aan begonnen waren dan had de steenuil er nu veel slechter voorgestaan in onze regio.

Ik wil graag meteen van de gelegenheid gebruik maken om alle nestkasteigenaren en leden van de werkgroep hartelijk te bedanken voor de gedreven inzet! En ik heb het al vaker gezegd; het controleren van de kasten blijft leuk.

John Toonen

WIE?VRAAG?ANTWOORD

WIE: Thieu Verharen

VRAAG: Wij, de uilenwerkgroep van Ken en Geniet Dongen, kregen het verzoek een steenuilenkast te plaatsen op een erf waar met regelmaat een steenuil wordt gehoord en gezien. De omgeving voor de steenuil is goed, paardenwei, mestvaalt, ruige bomenrand, maar er hangt een kast 250 meter zuidelijker, waarin gebroed wordt en er hangt een kast 300 meter noordelijker, waarin voor de eerste maal een territorium is vastgesteld. Wat moeten wij adviseren?

ANTWOORD: Als het biotoop overal goed is kan je dat altijd doen. Je hebt dan wel kans dat één van de uilenparen naar de nieuwe kast "verhuist" en/of ze allebei gaat gebruiken. Stel dat er uitbreiding komt in de toekomst en alle drie de territoria zijn geschikt kan het zijn dat je binnen die straal toch drie broedsels krijgt. De uiltjes noordelijker en zuidelijker zullen misschien wel willen gaan opschuiven. Je kunt daarom in dit geval beter 'n kast teveel hebben hangen dan te weinig. Als het na jaren niets uithaalt kun je die altijd weer verplaatsen. Het proberen waard!

Ook een vraag? steenuilindelifth@home.nl

BESCHERMING een zaak van mensen

Muizenruiters op het erf

Een muizenruiter dient als winteronderkomen voor muizen. De muizenruiter kan geplaatst worden op een erf, niet te ver verwijderd van broedplaatsen van de steen- en kerkuil. Plaats een aantal stokken in de rondte. Deponeer op de bodem een dikke laag stro, strooi daarop een laag graan en leg daar vervolgens weer stro overheen. Daarbovenop stapel je een ruime hoeveelheid takken. Het is belangrijk dat er tijdens de winter regelmatig graan in de muizenruiter gestrooid wordt, zodat de muizen voldoende te eten hebben. Vergeet niet de buitenranden sneeuwvrij te houden.

Bron: Vogelbescherming

Braakballen, ook wel uilenballen genoemd, zijn samengeperste

ballen van onverteerde voedselresten als botjes, haren en veren, onverteerbare dekschildjes van insecten. Braakballen zijn vooral bekend van uilen, maar ook andere vogelsoorten zoals bv. de meeuw, zwarte kraai, grauwe klauwier, torenvalk, ijsvogel en buizerd braken hun niet verteerde voedselresten uit. Vogels zijn hiertoe in staat doordat hun maag uit twee delen bestaat: de kliermaag (voegt maagsappen toe voor de verdere vertering) en de spiermaag. In de spiermaag worden de onverteerde resten fijngemalen en tot een bal geperst en met een laagje slijm erover is het eenvoudig om ze via de slokdarm naar buiten te wurmen. Samen met het slijm dienen de haren van de gegeten muizen als 'bindmiddel'.

De steenuil maakt bruinachtige braakballen. Je treft in de braakballen niet alleen onderkaakjes van muizen aan, maar vooral resten van insecten, zoals dekschildjes van torretjes, lieveherenbestjes, resten van meikevers en bv. de achterste 'stekeltjes' van oormormen.

Vaak zit er ook zand en aarde in de braakballen van de steenuil. Dit slikt hij mee naar binnen bij het eten van regenwormen. Uilen produceren een à twee braakballen per dag. Dit hangt uiteraard samen met de hoeveelheid voedsel die ze hebben gegeten. Het is niet eenvoudig braakballen van steenuilen te vinden. In nestkasten vind je wel makkelijker braakballen. Het voedsel van de steenuil bestaat voor 90% uit insecten.

Gedeelte van braakbal sterk uitvergroot. Let op de kleur en de vele dekschildjes!